

Informazzjoni Impliċita u Espliciċita

(Kisbiet mit-Tagħlim: Il-Qari, Livell 8, n. 4)

1. Riklam tal-Coca Cola

Segwi dan il-film u aħseb dwar il-messaġġi evidenti u moħbija li qed jipprova jwassal.

(<https://youtu.be/Ypvf0rjaHqU>)

Il-messaġġ **ċar / espliciċitu** huwa ddikjarat fl-aħħar parti tar-riklam bil-frazi "Coca Cola - Duq l-emozzjoni" jiġifieri li din ix-xarba tagħtik emozzjonijiet pożittivi.

Il-messaġġ **moħbi / impliċitu** huwa li l-Coca Cola ssaħħaħ l-għaqda ta' bejn l-aħwa quddiem theddida li ġejja minn barra l-familja

2. Riklam tal-BMW

Il-messaġġ **espliciċitu** f'dan ir-reklam huwa li l-karozzi kollha BMW għandhom tmien gerijiet awtomatiċi bħala karatteristika bażika.

Il-messaġġ **impliċitu** huwa li s-sewwieqa ta' din il-karozza jużaw biss il-pedala tal-gass.

3. Riklam kontra t-tipjip

Il-messaġġ **espliciċitu** f'dan ir-reklam huwa li jekk trid tgawdi lil dawk l-aktar qrib tiegħek trid tieqaf mit-tipjip.

Il-messaġġ **impliċitu** huwa li t-tipjip jagħmel ħsara kbira lis-saħħa tal-bniedem u jista' saħansitra jwassal għal mard terminali.

Tifsira

Informazzjoni Espliċita: Informazzjoni ċara u diretta li ma tħalli ebda spazju ta' dubju, konfużjoni jew mistoqsija. It-tagħrif li qed tfittex qiegħed miktub/jingħad b'mod dirett. M'għandekx bżonn tfittex għall-ħjiel.

Informazzjoni Impliċita: Informazzjoni implikata jew issuġġerita mis-sens tat-taħdit jew tal-kitba, iżda li ma ngħatatx b'mod dirett. Dan it-tagħrif huwa mifhum imma mhux miktub. Biex tasal għalih trid taħseb dwar dak li qed tisma' u taqra. Trid tfittex għall-ħjiel li jwasslek għal din l-informazzjoni moħbija.

Informazzjoni Inferenzjali: Konlużjoni bbażata kemm fuq evidenza/informazzjoni kif ukoll fuq irraġunar.

4. Ir-reklam tal-film Simshar

Segwi r-reklam tal-film **Simshar** (2014) imnebbah mit-traġedja tal-bastiment tas-sajd Simshar: <https://www.youtube.com/watch?v=jnOLsCGV8XQ> Wara kompli din it-tabella biex turi r-relazzjoni bejn l-informazzjoni espliċita u impliċita li toħroġ minn dan ir-reklam. Segwi l-eżempju mogħti.

Informazzjoni Espliċita	Informazzjoni Impliċita
0. Simon jitwiddeb/jiġi mwissi biex ma jparlax iżżejjed.	Simon ma jafx iżomm ħalqu magħluq.
1. Dilettant tan-nar jiddikjara li dik is-sena kienu ser jifqgħuhom lill-kompetituri tagħhom.	Teżisti pika bejn għaqdiet u parroċi differenti fuq min għandu l-aktar u l-isbaħ logħob tan-nar.
2. Simon jisħaq li hemm bżonn ikunu magħqudin flimkien inkella aħjar ma jagħmlu xejn.	Simon u sħabu kienu qed jikkonsidraw xi attività riskjuża u li biex tirnexxi trid l-isforz kollettiv tal-grupp kollu. Simon kien il-moħħ wara din l-attività.
3. Il-ħaddiem tal-protezzjoni ċivili jiddikjara li xeba' jaħdem f'dak ix-xogħol u jixtieq li jonqoslu l-ħin tax-xogħol.	Ix-xogħol tal-ħaddiema tal-protezzjoni ċivili jgħajjik u jeħodlok ħafna enerġija.
4. Il-ħaddiem tal-protezzjoni ċivili jgħid li matul is-sajf kienu qed jistennew li jaslu ħafna immigranti illegali.	L-aktar żmien li fih jaslu immigranti f'Malta huwa fis-sajf peress li t-temp ikun jippermetti aktar li jsir tbaħħir fil-Mediterran.
5. L-omm ma kinitx taf fejn kien binha.	L-omm tidher xettika/ma temminx il-verżjoni li tingħata dwar x'gara minn binha.

5. Xana u l-Ħbieb Tagħha - Nora Macelli

(**Fewgiet: Antoloġija ta' xogħlijiet ta' għalliema-kittieba** p. 44, Sandro Spiteri ed.)

L-ewwel darba li Xana ssugrat tidhol fil-ġnien tar-razzett abbandunat minn kulhadd kienet imbezzgħa mhux ħażin. In-nies ta' dawk l-inħawi ta' spiss iwissu lit-tfal biex ma jersqux lejha minħabba l-fatati. Għalkemm għajdut in-nies kien bezzagħha, Xana xorta waħda xtaqet tigi wiċċ imb wiċċ ma' xi fatat. Biss rażżnet il-kurżità għax rari rat lil xi hadd jersaq 'l hemm.

Jum fost l-oħrajn, Xana kienet qed tpingi xi żringijiet f'roqgħa ilma qiegħed, qrib il-ġnien. F'hin minnhom semgħet kelb jingħi. Fittxitu madwarha iżda l-ħoss kien donnu ġej mill-qalba tal-ġnien. Bezzgħet tidhol qalb is-siġar imrassin ma' xulxin u d-dellijiet. U aktar ma bezzgħet tidhol aktar il-kelb żied jokrob. Donnu xammha u riedha tmur hdejha. Hi u ttella' u tniżżel x'għandha tagħmel, il-kelb karab karba oħra u waqaf. Waqqgħet hemma kbira liema bħalha.

Xana ġriet lejha il-parti tal-ħajt tas-sejjeħ tal-ġnien li kien imġarraf, iggranfat mal-borg ġebel u qabzet għan-naħa l-oħra. Għaddiet minn qalb is-siġar sakemm waslet hdejha ħofra. Fiha lemħet kelb kannella skur b'sufu twil ileqq u par widnejn qishom pal tal-bajtar tax-xewk. Sieq warranija kienet maqbuda bejn l-għeruw magħqudin ta' siġra. Mal-wasla ta' Xana, ħa nifs kbir 'il ġewwa, ħares ħarsa ġgiblek ħniena b'par għajnejn kbar skuri, u reġa' beda jingħi. Qalb Xana ngħafset. Niżlet għarkupptejha hdejha u qaltlu: "Il-marelli ħej! Jaqaw int ukoll tibza' mill-fatati?" Bil-mod il-mod, biex ma tweggħgħux iżjed, Xana ferqet l-għeruw. Bi ħlewwa liema bħalha, ġibdet siequ 'l barra, ġabritu f'idejha, u bdiet tbennu u tikkunslah, "Ejja Marelli tiegħi. Tibzax ta, għax issa hawn Xana tieħu ħsiebek." U Xana ħadet lill-ħabib il-ġdid tagħha għand ix-xwejħa ħabiba tagħha Luċija ħalli ddewwih.

Taħriġ

5a. Mis-silta islet żewġ listi, waħda b'informazzjoni **espliciċita** u oħra **impliċita**. Segwi l-eżempju:

Informazzjoni Espliciċita	Informazzjoni Impliċita
<ul style="list-style-type: none"> L-ewwel darba li ssugrat tidhol fil-ġnien l-abbandunat, Xana ħassitha tibza'. 	<ul style="list-style-type: none"> Xana kienet tirrispetta lill-ġenituri u generalment tobdihom.

5 b. Kieku kont minflok Xana x'kont tagħmel? Kont tidhol fil-ġnien tar-razzett biex issalva lill-kelb jew kont tippreferi tibqa' barra tisma' l-kelb jingħi? Agħti raġunijiet għar-risposta tiegħek.

6. Manwel Dimech u l-Ħakkiema Kolonjali

(Bijografija qasira ta' Manwel Dimech: <https://youtu.be/JQNpBSNIHOs>)

a. Segwi dan il-film (<https://youtu.be/ljhZl6waeU4>) u ddiskuti x'messaġġi impliċiti jrid iwassal in-narratur dwar il-mod kif kien trattat Manwel Dimech waqt mewtu u wara, mill-ħakkiema kolonjali ta' pajjiżna.

b. X'kienet l-intenzjoni aħħarija tal-ħakkiema Ingliżi rigward il-memorja ta' Manwel Dimech b'dan l-aġir tagħhom?